

JAIME GIL ALUJA

Síntesi del Currículum Vitae

Jaime Gil Aluja neix a Reus el 25 de setembre de 1936. Realitza els estudis d'ensenyament primari al Col·legi dels Pares de la Sagrada Família i els de secundària a l'Institut d'Ensenyament Mitjà.

L'any 1954 es trasllada de la seva ciutat natal a Barcelona per cursar estudis superiors a la recentment creada "Facultat de Ciències Polítiques, Econòmiques i Comercials", on obté la llicenciatura l'any 1959 com a alumne de la primera promoció. En aquesta mateixa Facultat realitza els estudis de doctorat i obté el grau de doctor l'any 1964 amb la qualificació d'excel·lent "*cum laude*".

Obté per oposició, successivament, les càtedres de "Comptabilitat aplicada i tècniques d'empresa" l'any 1965 i "d'Economia de l'empresa" l'any 1967.

Desenvolupa pràcticament tota la seva activitat docent a la Universitat de Barcelona i és requerit per la Universitat "Paris Dauphine" per impartir docència en aquesta universitat pública parisenca. Per acord entre els respectius ministeris dels dos països, compatibilitza durant una dècada la seva activitat docent amb la Universitat de París, on exerceix com a professor numerari.

El doctor Gil Aluja fou inicialment conegut en el món de la ciència econòmica com el pare de la nova teoria de la incertesa, que va formular a partir del seu "principi de simultaneïtat gradual", que va substituir, generalitzant-lo, el bimil·lenari "principi del terç exclòs" ("tertium non datur"). A l'empara del seu principi ha recollit i desenvolupat lògiques multivalents de més recorregut que la lògica booleana.

Gràcies a elles, la "fuzzy mathematics" està prenent el relleu de la 'matemàtica binària', molt més adequada que aquesta per al tractament dels fenòmens socials, econòmics i humans.

El desenvolupament de la seva activitat investigadora, inicialment en col·laboració amb el seu mestre, Arnold Kaufmann, i després de la seva mort en solitari, li ha valgut un reconeixement a escala planetària, fins al punt que és considerat un dels economistes més internacionals del nostre temps.

Només a títol indicatiu, cal assenyalar que el seu nom ha estat vinculat en tres ocasions al Premi Nobel. Li han estat atorgats 32 doctorats "*Honoris Causa*" per part d'universitats públiques de 4 continents, i ha estat investit acadèmic per 11 acadèmies científiques. Actualment és president de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres i, com a tal, des del 26 de març de 2017, membre de la Junta Rectora de l'Institut d'Espanya.

És membre d'organitzacions internacionals de caràcter docent i investigador, i és president de la Societat Internacional de Gestió i Economia Fuzzy (SIGEF) i de l'*Association for the Advancement of Modelling and Simulation Techniques in Enterprises* (AMSE), així com de la Fundació Europea de Direcció d'Empreses (AEDEM); membre del *Conseil Scientifique et de Recherche* de l'INSEAC (Bordeus); membre fundador de la "European Foundation for Management Development" (Brussel·les) i membre de l'*International Advisory Committee* de *The International School for Information Technology* (ISIT) d'Andhra Pradesh (Índia). El 5 de juny de 2013 és elegit conseller de la "Foundation Jean Monnet pour l'Europe" (Lausana).

Ha participat en el consell editorial i científic de 23 publicacions de prestigi reconegut, alhora que ha format part de 163 comitès científics i d'organització de congressos científics nacionals i internacionals, presidint-ne 49.

Des de l'inici dels seus assoliments investigadors fou considerat el pare de la nova *teoria de la incertesa* per al desenvolupament de les lògiques multivalents en l'àmbit econòmic i de la gestió.

La seva elevada activitat es tradueix actualment en més de 200 treballs científics publicats en revistes de prestigi i en 32 llibres pioners en l'àmbit del tractament de la incertesa dins del camp de la "ciència econòmica", des de la seva *Introducció de la teoria dels subconjunts difusos a la gestió de les empreses* fins a *La vida és una estratègia de suma nul·la*. Les seves obres han estat publicades o traduïdes a l'espanyol, anglès, rus, francès, català, italià i romanès.

La seva gestió ininterrompuda com a president de l'esmentada Reial Acadèmia, elegit el 20 de febrer de 2002, ha estat, des de l'inici del seu mandat, molt eficaç al llarg dels anys de la seva presidència.

A la seva arribada a aquestes responsabilitats, va elaborar un ambiciós projecte els objectius del qual s'han anat complint religiosament. Entre els primers figurava l'admissió de ple dret a l'Institut d'Espanya, que es va convertir en realitat el 24 de març de 2017, incorporant-se així a la més alta institució de la ciència econòmica del nostre país.

Es va proposar crear una estructura sòlida per optimitzar les activitats de la Reial Acadèmia, sostinguda per un tríode format per la incorporació d'acadèmics d'alt prestigi investigador, la realització de treballs d'innovació en un entorn prou rigorós perquè la institució tingués presència a l'elit econòmica mundial, i l'expansió de la Reial Acadèmia a tots els continents, és a dir, la seva internacionalització.

Pel que fa a la presència de grans investigadors a escala mundial, és garantia la incorporació, des de l'inici del seu mandat fins a l'actualitat, de 12 premis per la Fundació Nobel d'Economia com a acadèmics corresponents. Actualment, un d'ells, Finn Kydland, assumeix la responsabilitat de presidir el gabinet de recerca de la Reial Acadèmia.

Aquest gabinet de creació i transmissió del coneixement, conegut com a “Observatori d’Investigació Econòmica i Financera”, ha desplegat una àmplia activitat centrada en l’estudi de la complexitat i la incertesa, amb la creació, per part del president J. Gil Aluja, d’una nova metodologia que abasta des del seu principi més general, el principi de simultaneïtat gradual, passant per una axiomàtica específica, conceptes, operadors,, fins a l’elaboració de mètodes, models i algoritmes. Entre aquests darrers en destaquen dotze que estan disponibles per al seu ús, sense cap cost, al lloc web de la Reial Acadèmia (www.racef.es), tots ells creats pel president Gil Aluja. Cal destacar també l’algoritme per a la detecció precoç de problemes psicològics, elaborat conjuntament pels doctors Jaime Gil Aluja i Jean Jacques Askenasy, aquest darrer reconegut neurobiòleg i professor de la Universitat de Tel-Aviv (Israel).

El procés d’internacionalització de la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres s’ha vist beneficiat per la xarxa de connexions internacionals que Gil Aluja va crear inicialment gràcies a la tasca internacional desenvolupada en col·laboració amb el seu mestre Arnold Kaufmann i continuada de manera individual després de la mort, el 15 de juny de 1994, d’aquest gran enginyer-matemàtic francès.

Gil Aluja fou conscient que les relacions científiques internacionals acumulades, tan àmplies i importants que abastaven institucions docents, universitats i gabinets públics de recerca de tots els continents, no havien de diluir-se amb el pas de l’edat de la seva persona, que les mantenia vives.

Es va proposar, es va dur a terme i encara s’està realitzant una lenta però ordenada transferència de convenis i d’altres tipus de col·laboracions, des del titular personal fins a la institució espanyola. Tant és així que, avui, la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres està considerada com una de les corporacions amb més relacions acadèmiques internacionals actives en economia.

Al llarg del seu recorregut per la recerca i la docència, Gil Aluja ha rebut les més altes distincions científiques i socials de països com Espanya (Gran Creu d’Alfons X el Savi), França (Oficial de l’Orde de les Palmes Acadèmiques, ...), el Marroc (Comanador de l’Orde del Tron), Kazakhstan (Medalla de la Universitat Euroasiàtica), ... només per citar-ne algunes.

Molt estimades per ell han estat la designació com a Fill Il·lustre de Reus, el Premi Kaufmann Internacional (Espanya), la clau de Barcelona, l’Escut d’Or i Brillants del F.C. Barcelona, on va assumir la màxima responsabilitat econòmica durant 14 anys com a president de la Comissió Econòmica-Estatutària, així com “l’Homenatge a l’Antiguitat Acadèmica” ofert per l’Institut d’Espanya (2024).

El desembre de 2024 se li van retre sentits homenatges, a escala nacional i internacional, amb motiu del cinquantenari del seu ingrés a la Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres, coincidint amb el fet singular de ser l’acadèmic numerari més antic de les deu Reials Acadèmies de l’Institut d’Espanya.

El dia 17 del mateix mes de desembre de 2024, l'Institut va celebrar solemnement en el seu honor "l'Homenatge a l'Antiguitat Acadèmica", del qual es va publicar una obra amb el contingut complet de l'acte.

Al llarg de la seva vida professional, ha compatibilitzat la seva activitat principal, la recerca, amb la gestió en empreses i institucions financeres. Així, l'1 de juny de 1960 va ser nomenat Cap Superior de la "Sociedad Española de Automóviles de Turismo, S.A." (SEAT), càrrec que va ocupar fins al 30 d'octubre de 1968, quan va passar a exercir com a Assessor Tècnic i Econòmic de la Direcció General d'aquesta societat fins al 30 d'abril de 1985, moment en què va cessar tota activitat a SEAT com a conseqüència de la llei espanyola d'incompatibilitats.

Des de l'1 de gener de 1969 fins a l'abril de 1985 exerceix la professió lliure d'economista, col·laborant amb diverses societats econòmiques i financeres. Va ser Conseller Delegat de la "Compañía de Desarrollo y Financiación, S.A." (CODEFINSA) des de la seva fundació fins al gener de 1973; de la "Sociedad General Eurofinanza, S.A." (EUROFINANZA), des de la seva fundació l'1 de febrer de 1973 fins al 5 de setembre de 1983; i també del "Fondo Internacional de Pintura, S.A." (FIPSA), des de la seva fundació el 28 de març de 1973 fins al 5 de setembre de 1994. Va ocupar també el càrrec de director del Gabinet d'Estudis de l'"Asociación de Promotores y Constructores de Edificios" (APCE) de Barcelona, des de l'1 de novembre de 1978 fins al 30 d'abril de 1985. El 23 d'abril de 2009 és designat membre del Consell General de "la Caixa" i l'11 de maig del mateix any és elegit president de la Comissió de Control d'aquesta institució, càrrec que ocupa fins al 31 de juliol de 2012.

L'any 2010 és nomenat membre del Consell d'Administració de SANEF, "Société Autoroutes du Nord-Est de la France SA" (París), cessant en aquest càrrec el mes d'abril de 2013. El 26 d'abril de 2013 és designat membre del "Consell Assessor" d'Abertis (Espanya). El 30 de novembre de 2012 passa a ocupar el càrrec de membre del Consell d'Administració de VidaCaixa Grup SA (Espanya). El 15 de juliol de 2013 passa a ser conseller de la societat VidaCaixa SA d'Assegurances i Reassegurances, societat unipersonal. El 15 de juliol de 2019 finalitza les seves tasques al Grup "la Caixa".

L'any 1988 és elegit president de la Comissió Econòmica-Estatutària del Futbol Club Barcelona (BARÇA), càrrec que ocupa fins al 20 de febrer de 2002. Des del 20 d'octubre de 1994 ha col·laborat amb el BARÇA com a membre del Comitè de Cultura del Club. En ser elegit president de la "Reial Acadèmia de Ciències Econòmiques i Financeres" d'Espanya, cessa de totes les seves responsabilitats al Futbol Club Barcelona.